

L'interculturel dans la pédagogie de la traduction : une approche fonctionnelle revisitée

Sasi Intakosum

Faculté des Sciences Humaines, Université Ramkhamhaeng

Résumé

Le discours traductologique thaï tend à assimiler sous l'étiquette du « problème de traduction » questions linguistiques et questions culturelles. Qu'il s'agisse d'écarts entre expressions de deux langues données, de références étrangères méconnues ou à connotations différentes, la problématique est fréquemment envisagée comme découlant de « différences culturelles ». Quant au traitement des disparités entre les deux cultures, les traductologues privilégient l'explication à la fonction - qui nécessite une adaptation - de crainte d'enfreindre la règle de la « fidélité ». Cette communication entend mettre en valeur l'analyse « fonctionnelle » appliquée aux éléments culturels, et l'analyse des « destinataires » que devra servir la traduction. Le résultat de la démarche devrait aider les apprentis-traducteurs dans leur choix de restitution du rôle que jouent les réalités culturelles. Il s'agit de répondre au besoin des utilisateurs de la traduction en respectant les critères de la « fidélité » telle que la sous-tend la Théorie Interprétative de la Traduction : être fidèle au vouloir dire de l'auteur et au destinataire de la traduction grâce à une équivalence fonctionnelle entre l'original et l'œuvre traduite.

Mots-clés : interculturel, problème de traduction, pédagogie de la traduction, approche fonctionnelle, Théorie Interprétative

การถ่ายทอดวัฒนธรรม ตามแนวทางการสอนแปลแบบยึดหน้าที่

ศศิ อินทโกสุม

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

เมื่อก้าวถึง “ปัญหาการแปล” นักทฤษฎีการแปลของไทยมักรวมเรื่องภาษากับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความแตกต่างดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของวิธีการนำเสนอความคิดที่ต่างกันไปในแต่ละภาษา หรือในรูปของข้อเท็จจริงซึ่งมีอยู่เฉพาะในวัฒนธรรมหนึ่ง หรือมีความหมายต่างไปจากวัฒนธรรมอื่น สำหรับการแก้ปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้น นักทฤษฎีการแปลของไทยให้ความสำคัญกับการอธิบายวัฒนธรรมต้นทางให้ผู้อ่านเข้าใจมากกว่าการรักษา “หน้าที่” ของวัฒนธรรมนั้น ทั้งนี้เพราะการรักษาหน้าที่อาจทำให้ผู้แปลต้องดัดแปลงวัฒนธรรมต้นทาง ซึ่งนักทฤษฎีการแปลของไทยมักพิจารณาว่าเป็นการกระทำที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อต้นฉบับ บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอความสำคัญของการวิเคราะห์ “หน้าที่” ของวัฒนธรรมต้นทาง และการวิเคราะห์ “ผู้อ่านปลายทาง” ในฐานะผู้ใช้บทแปล ผลของการวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้เรียนแปลตัดสินใจเลือกวิธีการถ่ายทอด “หน้าที่” ของวัฒนธรรมต้นทางเพื่อให้ตอบสนองความคาดหวังของผู้ใช้บทแปลได้อย่าง “ซื่อสัตย์” ตามแนวคิดของทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย กล่าวคือ ซื่อสัตย์ต่อเจตนาในการสื่อสารของผู้แต่งและซื่อสัตย์ต่อผู้อ่านด้วยการสร้างบทแปลซึ่งทำหน้าที่ได้เท่าเทียมกับต้นฉบับ

คำสำคัญ : การแปลวัฒนธรรม, ปัญหาการแปล, การสอนแปล, การแปลแบบยึดหน้าที่, ทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย